

Westland/Oostland, samen op weg naar de emissieloze kas in 2027

Afsprakenkader waterkwaliteit en glastuinbouw

Context afsprakenkader

Het doel van dit afsprakenkader is: het op een zo efficiënt mogelijke manier regionaal samenwerken om een (nagenoeg) nulmissie vanuit de glastuinbouw naar het oppervlaktewater en bodem te realiseren in 2027¹, conform de visie van het Platform Duurzame Glastuinbouw. Bij het terugdringen van de emissies ligt de focus op nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen. De betrokken gemeenten, waterschappen en glastuinbouwsector werken samen omdat zij, vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en taken, een rol hebben bij het realiseren van een (nagenoeg) nulmissie in 2027. De samenwerking moet dienen als katalysator, door acties onderling af te stemmen en nieuwe initiatieven te agenderen.

Om het doel in 2027 te halen en om voor de glastuinbouwsector de wereldwijde koplopperspositie te behouden, is het nodig dat bewustwording plaatsvindt en lange termijn investeringen hierop afgestemd zijn. Hierbij is het de ambitie om in de toekomst kosten te besparen door samen te werken. Voorts wordt met de samenwerking beoogd dat de glastuinbouw door de deelnemende partijen gelijke kansen/mogelijkheden wordt geboden ("level playing field") als het gaat om de uitvoering van de wetgeving en de oplossingen die nodig zijn voor het reduceren van de emissies.

1: Europese Kaderrichtlijn Water

De gemeenten Westland, Pijnacker-Nootdorp, Lansingerland, Midden-Delfland, Zuidplas, Waddinxveen, LTO Noord Glaskracht, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en het Hoogheemraadschap van Delfland (hierna te noemen: partijen) geven met dit afsprakenkader uitdrukking aan de wens om gezamenlijk de emissies van de glastuinbouw naar oppervlaktewater en bodem in het gebied van de twee genoemde waterschappen terug te brengen tot nagenoeg nul voor nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen. Partijen zijn het eens over de volgende oplossingsrichting:

Overwegingen

1. Nederland heeft een wettelijke verplichting met betrekking tot de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater, voortkomend uit ondermeer de Europese Kaderrichtlijn Water en het Activiteitenbesluit;
2. Waterschappen en gemeenten zijn ieder verantwoordelijk voor delen van deze waterkwaliteitsopgave in de regionale wateren van de beheersgebieden van het Hoogheemraadschap van Delfland (HHD) en het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK);
3. LTO Noord Glaskracht heeft de ambitie voor een duurzame glastuinbouw op elk van de drie gebieden people, planet en profit.

Gezamenlijke constatering en uitgangspunten

De gezamenlijke constatering en uitgangspunten voor tuinbouw en waterkwaliteit in de beheersgebieden van HHD en HHSK zijn samengevat in de volgende punten:

1. Partijen voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor het vraagstuk rondom de rol van de glastuinbouw ten aanzien van de waterkwaliteit in de beheersgebieden van HHD en HHSK (zie bijlage 1);
2. Het is de gezamenlijke ambitie van partijen om een nagenoeg nullozing te bereiken voor de glastuinbouw naar oppervlaktewater en bodem in 2027 voor nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen, waarbij duurzaamheid het uitgangspunt is. Deze ambitie komt overeen met de visie van het Platform Duurzame Glastuinbouw (zie bijlage 2);
3. Daar waar belangen samenkomen, werken partijen samen om de ambitie (zie punt 2) te realiseren;
4. Elke partij voelt zich verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van menskracht om invulling te geven aan het afsprakenkader;
5. Het zoeken naar kostenoptimalisatie voor zowel de glastuinbouwsector als de overheid in de vorm van laagste maatschappelijke kosten staat centraal bij de uitwerking van dit afsprakenkader. De kostenverdeling zelf, tussen de partijen, maakt geen deel uit van dit afsprakenkader;
6. De benodigde maatregelen moeten nog worden uitgewerkt. Besluitvorming over de uitvoering van eventuele maatregelen (met bijbehorende kosten) zal op termijn separaat van dit afsprakenkader plaatsvinden;
7. Goede samenwerking en transparantie tussen (de verschillende) partijen is nodig, zodat adequaat kan worden gehandeld op basis van alle beschikbare informatie. Eventuele uitwisseling van gegevens zal gebeuren conform de eisen van wet- en regelgeving.

Afspraken

1. Ieder van de partijen neemt (vanuit de eigen taken en bevoegdheden) de verantwoordelijkheid voor het halen van de ambitie: de emissies van de glastuinbouw naar oppervlaktewater in het gebied van HHD en HHSK terug te brengen tot nagenoeg nul in 2027, voor nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen.
2. Partijen werken dit afsprakenkader in 2014 verder uit in een uitvoeringsprogramma tot 2027 voor in eerste instantie de volgende sporen, met benoeming van activiteiten, tussendoelen (zie bijlage 3), rollen en verantwoordelijkheden:
 - het duurzaam inrichten van de waterketen, dat onder te verdelen is in:
 - de aanpak van emissies;
 - een goede gietwatervoorziening (*wordt niet nu, maar te zijner tijd in het uitvoeringsprogramma opgenomen*);
 - monitoring;
 - vergunningverlening en handhaving;
 - kennis en innovatie;
 - communicatie en voorlichting.Desgewenst betrekken partijen daarbij ook andere relevante partijen.
3. Partijen stellen een ambtelijk “regio-overleg” in, dat de samenhang tussen de verschillende sporen bewaakt. Elke partij borgt de tijd- en mensinzet van de eigen organisatie.
4. Partijen bespreken de voortgang van het uitvoeringsprogramma jaarlijks, met als uitgangspunt dat bestaande overlegstructuren zoveel mogelijk worden benut.
5. De gemaakte afspraken zijn voor partijen een inspanningsverplichting.
6. Het afsprakenkader is geldig van 1 maart 2014 tot en met 31 december 2018, met tussentijdse evaluatiemomenten.
7. Met instemmingen van de partijen kunnen nieuwe partijen toetreden tot dit afsprakenkader.

Bleiswijk, 27 februari 2014

Voor gemeente Westland, ter uitvoering van het besluit van B&W (4 februari 2014, kenmerk 14-0008414),
A.W. Meijer

Voor gemeente Pijnacker-Nootdorp, ter uitvoering van het besluit van B&W (11 februari 2014, kenmerk BBV.14.0056),
drs. J.S. van Egmond

Voor gemeente Lansingerland, ter uitvoering van het besluit van B&W (25 februari 2014, kenmerk 2380),
T.H.D. de Weger

Voor gemeente Zuidplas, ter uitvoering van het besluit van B&W (21 januari 2014, kenmerk B14.000022),
A. Hazelebach

Voor gemeente Waddinxveen, ter uitvoering van het besluit van B&W (25 februari 2014),
C. de Jong

Voor LTO Noord Glaskracht Sectie Westland,
J. v.d. Knaap

Voor LTO Noord Glaskracht Sectie Midden Zuid-Holland,
P.J. van Adrichem Azn

Voor gemeente Midden-Delfland, ter uitvoering van het besluit van B&W (4 februari 2014, kenmerk Z-2014-00420/2014-02335),
dr. ir. J.P. van Staalduinen

Voor hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, ter uitvoering van het besluit van D&H (25 februari 2014, kenmerk 2014.01411),
drs. A.M. van Zoelen

Voor hoogheemraadschap van Delfland, ter uitvoering van het besluit van D&H (18 februari 2014, kenmerk: 1114174)
I.J.A. ter Woorst

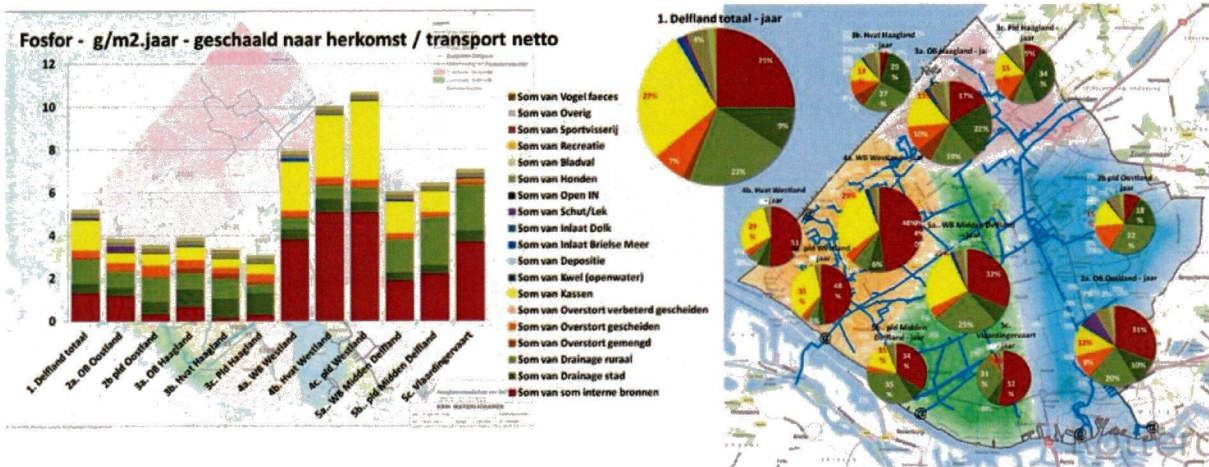
Bijlage 1: waterkwaliteit en bronnen in het beheersgebied van Delfland en Schieland en de Krimpenerwaard.

Nutriënten

Delfland

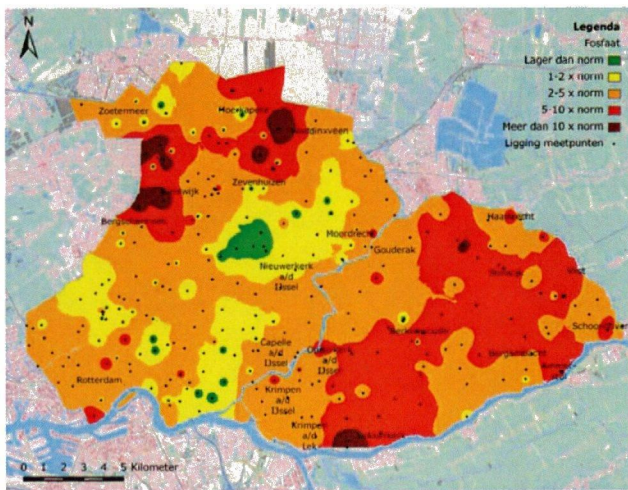
Delfland volgt de ontwikkeling van de stikstof- en fosforconcentraties in het oppervlaktewater. Meer dan 20 jaar geleden heeft zich een sterke daling ingezet van de concentraties, mede te danken aan het waterkwaliteitsbeleid van Delfland. Delfland voldoet echter nog niet aan de normen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW).

De grootste bronnen zijn momenteel de glastuinbouw, de melkveehouderij en de waterbodem. Berekend is dat 40% van de totale jaarlijkse stikstofvrucht en 30% van de fosforvrucht in het oppervlaktewater afkomstig is vanuit de glastuinbouwsector. Zie ook de figuur hieronder.

Schieland en de Krimpenerwaard

Nutriënten zorgen in vrijwel het gehele beheersgebied voor waterkwaliteitsproblemen en zijn het meest bepalend voor de oppervlaktewaterkwaliteit. Emissies van nutriënten uit glastuinbouwbedrijven leveren met name op lokaal niveau duidelijk problemen op. Niet zozeer vanwege de vrucht, maar vanwege het feit dat deze vrucht in een relatief beperkt gebied in het oppervlaktewater wordt gebracht. Dit zorgt in de glastuinbouwgebieden voor flinke overschrijdingen van de normen, zie de figuur hieronder.

Fosfaatconcentraties in het oppervlaktewater, uitgedrukt is de mate waarin de MTR wordt overschreden.

Gewasbeschermingsmiddelen

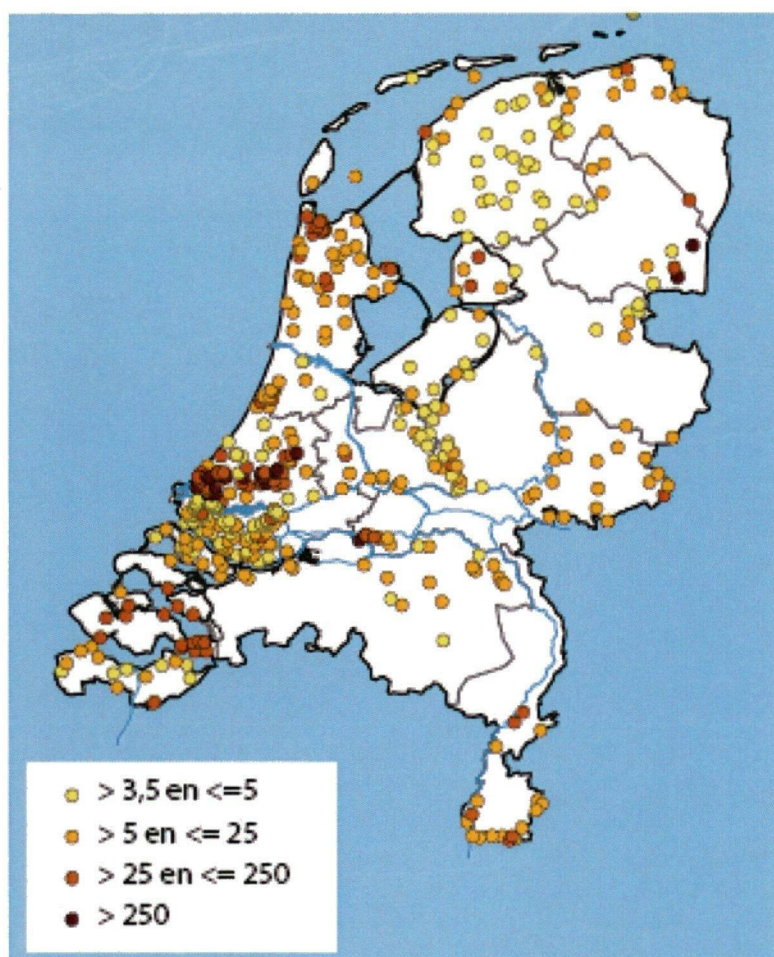
Delfland

Hoge concentraties bestrijdingsmiddelen vormen een probleem in het beheergebied van Delfland. In 2012 zijn voor 28 stoffen normoverschrijdingen geconstateerd. Glastuinbouw is in het beheergebied van Delfland de belangrijkste bron van de gewasbeschermingsmiddelen.

Schieland en de Krimpenerwaard

Voor de gewasbeschermingsmiddelen die HHSK in het oppervlaktewater aantreft, worden de waterkwaliteitsnormen in een groot aantal gevallen fors overschreden. De overschrijdingen kunnen in alle gevallen worden toegeschreven aan emissies bij landbouwkundige toepassingen, voornamelijk bij glastuinbouwbedrijven.

In de figuur hieronder zijn concentraties weergegeven van alle bestrijdingsmiddelen per meetpunt opgeteld voor het jaar 2009 (bron: rapportage "bestrijdingsmiddelen en waterkwaliteit", Geert R. de Snoo & Martina G. Vijver).

Bijlage 2: Platform Duurzame Glastuinbouw

Het Platform duurzame glastuinbouw (PDG) is een landelijk platform waarin overheid en bedrijfsleven beleid op het gebied van glastuinbouw en duurzaamheid op elkaar afstemmen. Het Platform is een samenwerkingsverband tussen: Provincies, LTO Glaskracht Nederland, Ministerie van Economische Zaken, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Unie van Waterschappen (Uvw) en Stichting Natuur & Milieu. Het PDG bestaat uit een stuurgroep onder voorzitterschap van Pieter van Geel en een ambtelijke voorbereidingsgroep, het zogenaamde managementplatform.

Het PDG is een voortzetting van Glastuinbouw en Milieu (GlaMi). GlaMi was gebaseerd op een convenant dat afliep in 2010. De convenantpartijen gaven aan een meerwaarde te zien in samenwerking op basis van een ieders eigen verantwoordelijkheid; GlaMi is daarom verder gegaan onder de naam PDG.

Visie

Omdat de verbruiksnormen voor meststoffen voor de glastuinbouwsector niet het gewenste (milieu)effect opleverden, is besloten over te stappen naar emissienormen. De uiteindelijke doelstelling is een (nagenoeg) nul-emissie in 2027 voor nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen. Het jaar 2027 is bewust gekozen. De uiterste datum van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) om te voldoen aan de eisen is 2027. De emissienormen gelden voor lozingen op oppervlaktewater (al dan niet via de riolering) en in de bodem. Vooralsnog gelden de emissienormen alleen voor substraatteelten. Voor grondteelten gelden nog steeds verbruiksnormen. Gewerkt wordt aan methodieken om ook de lozingen vanuit grondteelten te kunnen bepalen en meten, zodat ook voor grondteelten kan worden toegewerkt naar emissienormen.

Fases op weg naar Emissievrije glastuinbouw

De realisatie van een nagenoeg emissievrije glastuinbouw is op te delen in drie fasen die in elkaar overlopen. In eerste instantie kunnen ondernemers de emissie beperken door beter watermanagement en slimmere inzet van aanwezige technieken. In de periode erna (tot grofweg 2023) is de emissie verder te beperken door optimale inzet van de best beschikbare technieken (bbt) zoals die nu bekend zijn en/of op korte termijn praktijkrijp zijn. Voor de periode na 2023 zijn naar verwachting innovaties nodig, die nu nog in het stadium van fundamenteel onderzoek zitten.

Regelgeving

De algemene maatregel van bestuur (AMvB) waarin de voorschriften voor de agrarische activiteiten staan opgenomen, is het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (ook wel: Barim of Activiteitenbesluit) en de bijbehorende ministeriële regeling. De emissienormen zijn opgenomen in de ministeriële regeling. Hierin is een tabel opgenomen waarin de emissienormen voor een aantal gewasgroepen voor stikstof (in kg N/ha/jaar) aflopen tot (nagenoeg) nul in 2027.

Regelgeving rondom het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater is in ontwikkeling, conform de inhoud van de 2^e Nota Duurzame gewasbescherming.

Bijlage 3: (tussen)doelen conform wettelijke kaders

